

Četrtek, 10. september 2015

P8_TA(2015)0316

Azerbajdžan**Resolucija Evropskega parlamenta z dne 10. septembra 2015 o Azerbajdžanu (2015/2840(RSP))**

(2017/C 316/22)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Azerbajdžanu, zlasti tistih o stanju človekovih pravicah in načelu pravne države,
- ob upoštevanju odnosov med Evropsko unijo in Azerbajdžanom, ki so bili vzpostavljeni leta 1999, o čemer pričajo izvajanje akcijskega načrta evropske sosedске politike, oblikovanje vzhodnega partnerstva, pogajanja o pridružitvenem sporazumu med EU in Azerbajdžanom ter sodelovanje Azerbajdžana v parlamentarni skupščini Euronest,
- ob upoštevanju poročila za leto 2014 o napredku Azerbajdžana pri izvajanju evropske sosedске politike z dne 25. marca 2015 (SWD(2015)0064),
- ob upoštevanju akcijskega načrta evropske sosedске politike EU-Azerbajdžan,
- ob upoštevanju pripomb predsednika Evropskega sveta Donalda Tuska z dne 22. julija 2015 po srečanju s predsednikom Azerbajdžana Ilhamom Alijevim,
- ob upoštevanju obiska posebnega predstavnika EU za človekove pravice Stavrosa Limbrindisa v Bakuju od 23. do 26. februarja 2015,
- ob upoštevanju izjave visokega komisarja OZN za človekove pravice Zejda Rada al Huseina z dne 8. septembra 2015, v kateri obsoja potekajoče zatiranje civilne družbe in neodvisnega mnenja v Azerbajdžanu,
- ob upoštevanju izjav visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko in podpredsednice Komisije Federice Mogherini in komisarja Johannesa Hahna ob nedavnih aretacijah, pridržanjih, zapornih kaznih in umorih vodilnih novinarjev in zagovornikov človekovih pravic v Azerbajdžanu,
- ob upoštevanju izjave Evropske unije z dne 19. avgusta 2015 o razmerah na področju človekovih pravic v Azerbajdžanu na posebnem zasedanju stalnega sveta OVSE št. 1064 na Dunaju,
- ob upoštevanju nedavnih izjav generalnega sekretarja Sveta Evrope Thorbjørna Jaglanda o zadevi Hadidže Ismajlove, zadevah Lejle Junus, direktorice Inštituta za mir in demokracijo v Azerbajdžanu, in njenega moža Arifa Junusa ter o umoru azerbajdžanskega novinarja Rasima Alijeva,
- ob upoštevanju Helsinške deklaracije, ki jo je parlamentarna skupščina OVSE sprejela na svojem letnem zasedanju od 5. julija do 9. julija 2015, v kateri je zapisano, da „obsoja nenehno preganjanje in zapiranje novinarjev in zagovornikov človekovih pravic na podlagi politično motiviranih obtožb v več državah članicah OVSE ter izraža zaskrbljenost zaradi stalne zlorabe davčne in druge zakonodaje za upravičevanje teh dejanj“,
- ob upoštevanju resolucije z dne 23. junija 2015 parlamentarne skupščine Sveta Evrope o delovanju demokratičnih institucij v Azerbajdžanu,
- ob upoštevanju mnenja Beneške komisije Sveta Evrope z dne 15. decembra 2014, da zadnje spremembe zakona o nevladnih organizacijah „dodatno omejujejo delovanje nevladnih organizacij v Azerbajdžanu“,

Četrtek, 10. september 2015

- ob upoštevanju smernic EU o zagovornikih človekovih pravic in sklepov Sveta z dne 23. junija 2014 ob 10. obletnici teh smernic,
 - ob upoštevanju določb deklaracije Organizacije združenih narodov o zagovornikih človekovih pravic, ki jo je generalna skupščina OZN sprejela 9. decembra 1998,
 - ob upoštevanju členov 135(5) in 123(4) Poslovnika,
- A. ker se zadnjih nekaj let splošno stanje človekovih pravic v Azerbajdžanu nenehno slabša, povečuje pa se ustrahovanje, represija in praksa kazenskega pregona voditeljev nevladnih organizacij, zagovornikov človekovih pravic, novinarjev in drugih predstavnikov civilne družbe,
- B. ker je bila nagrajena raziskovalna novinarka radia Svobodna Evropa/Svoboda (RFE/RL) Hadidža Ismajlova obsojena na sedem in pol let zaporne kazni zaradi domnevne nezakonite prisvojitve, poneverbe in utaje davkov, potem ko je objavila več člankov o korupciji v zvezi s predsednikovo družino; ker sta bila zagovornika človekovih pravic Lejla in Arif Junus obsojena na osem in pol oziroma sedem let zaporne kazni zaradi obtožb, med njimi goljufije in davčne utaje, v postopku, ki še zdaleč ni dosegal mednarodnih standardov; ker sta bila znani borec za človekove pravice Rasul Jafarov in ugledni odvetnik za človekove pravice Intigam Alijev obsojena zaradi podobnih obtožb v postopkih, ki so jih zaznamovale kršitve dolžnega pravnega ravnanja, in trenutno prestajata zaporno kazen šestih let in treh mesecev oziroma sedmih let in pol; ker so številni drugi ugledni člani azerbajdžanske civilne družbe še vedno zaprti, vključno z Anarjem Mamadlijem, Raufom Mirkadirovim, Omarjem Mamadovim, Tofikom Jakublujem, Ilgarjem Mamadovom, Nidžatom Alijevom, Parvizom Hašimlijem, Sejmurjem Hezijem, Hilalom Mamadovom in Talehom Hasmamadovim, in se zdravje nekaterih od teh zapornikov nenehno slabša;
- C. ker sta Lejla Junus in Rasul Jafarov pred aretacijo vodila skupino uglednih azerbajdžanskih zagovornikov človekovih pravic in strokovnjakov, ki je pripravila seznam skoraj sto Azerbajdžancev, ki štejejo za politične zapornike v skladu z opredelitvijo, ki jo je leta 2012 sprejel Svet Evrope;
- D. ker so novinarji in voditelji civilne družbe izpostavljeni stalnemu ustrahovanju in nadlegovanju, tudi Emin Mili, direktorica televizijske postaje TV Majdan, ki so ji grozili s smrtjo, njene družinske člane pa so aretirali na podlagi neresničnih obtožb, podobno kot novinarje, ki sodelujejo s televizijsko postajo TV Majdan v Azerbajdžanu; ker je ustanovitelj Inštituta za svobodo in varnost novinarjev in zagovornik človekovih pravic Emin Husejnov poiskal zatočišče v Švici, potem ko so mu grozili z neresničnimi obtožbami in so mu odvzeli azerbajdžansko državljanstvo;
- E. ker se mnogi drugi novinarji in aktivisti civilne družbe soočajo s pravnimi postopki, prepovedjo potovanja in omejitvijo svobode gibanja pri svojih dejavnostih v zvezi s človekovimi pravicami; ker azerbajdžanska vlada z novimi omejevalnimi zakoni o nevladnih organizacijah zatira tudi neodvisne skupine; ker so bile številne skupine zaradi teh zakonov dejansko prisiljene, da prenehajo delovati, ker so bili njihovi bančni računi zamrznjeni ali pa so bili onemogočeni njihovi viri financiranja, potem ko vlada ni hotela odobriti novih nepovratnih sredstev tujih donatorskih organizacij;
- F. ker so v centralnem Bakuju miroljubne demonstracije od leta 2006 dejansko prepovedane in ker so bile nedavno uvedene nove, stroge kazni in daljša obdobja administrativnega pripora za organizatorje ali udeležence nedovoljenih javnih zborovanj;
- G. ker je novinar Rasim Alijev in predsednik Inštituta za svobodo in varnost novinarjev po stalnih grožnjah in zastraševanju v bolnišnici v Bakuju umrl, potem ko je bil hudo pretepen, ker je prek družbenih medijev kritiziral predsednika Alijeva;

Četrtek, 10. september 2015

- H. ker je Azerbajdžan ena od ustanovnih članic vzhodnega partnerstva; ker so voditelji Evropske unije in vzhodnoevropski voditelji ob številnih priložnostih ponovno potrdili, da vzhodno partnerstvo temelji na skupnih vrednotah in načelih svobode, demokracije, spoštovanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter pravne države; ker si Azerbajdžan prizadeva, da bi okreplil in poglobil odnose z Evropsko unijo s ciljem, da bi dosegel strateško partnerstvo;
- I. ker leta 2014 Evropska unija zaradi restriktivne zakonodaje ni mogla izplačati 11 od 13 donacij nevladnim organizacijam in ker se še naprej sooča z resnimi omejitvami pri financiranju neodvisnih skupin civilne družbe in aktivistov v Azerbajdžanu; ker so številni prejemniki sredstev Evropske unije bodisi v zaporu – npr. odvetnik za človekove pravice Intigam Alijev – bodisi so zapustili državo in opustili svoje dejavnosti;
- J. ker so 4. julija 2015 zaprli urad OVSE v Bakuju, po odločitvi azerbajdžanskih oblasti, da bodo razveljavile memorandum o soglasju med vlado Republike Azerbajdžan in OVSE;
- K. ker je organizacija Freedom House Azerbajdžan označila kot nesvobodno državo, njegov tisk kot nesvoboden, splet pa kot delno svoboden; ker je v zadnjih desetih letih Azerbajdžan utrpel največje nazadovanje demokratičnega upravljanja v vsej Evraziji;
- L. ker bodo novembra 2015 v Azerbajdžanu parlamentarne volitve; ker je Evropski parlament zavrnil prošnjo za napotitev misije za opazovanje volitev, ker je bilo ocenjeno, da ne obstaja podlaga za svobodne in poštene volitve in da omejitve svobode izražanja, zbiranja in združevanja v državi onemogoča vzpostavitev enakih konkurenčnih pogojev za kandidate in pripravo resnično tekmovalnega glasovanja;
- M. ker je sektorsko sodelovanje, zlasti v energetske sektorju, v obojestransko korist; ker ima Azerbajdžan potencial, da postane eden od glavnih trgovinskih partnerjev Evropske unije;
1. je resno zaskrbljen zaradi stalnega slabšanja razmer na področju človekovih pravic v državi in poudarja, da so za EU posebej pomembne človekove pravice in temeljne svoboščine v okviru dvostranskega sodelovanja kot bistveni elementi vzhodnega partnerstva ter temelji, na katerih slonijo mednarodne organizacije, kot sta Svet Evrope in Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi, katerih član je tudi Azerbajdžan;
 2. poziva, naj se v skladu s sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice takoj in brezpogojno iz zapora izpustijo vsi zaprti politični zaporniki, zagovorniki človekovih pravic, novinarji in drugi aktivisti civilne družbe, tudi Hadidža Ismajlova, Lejla in Arif Junus, Anar Mamadli, Rasul Džafarov, Intigam Alijev, Rauf Mirkadirov, Ömar Mamadov, Tofik Jakublu, Nidžat Alijev, Araz Gulijev, Parviz Hašimli, Sejmur Hezi, Hilal Mamadov, Taleh Hasmamadov in Ilgar Mamadov, ter poziva k umiku vseh obtožb proti njim in k popolni obnovi njihovih političnih in civilnih pravic ter javne podobe;
 3. odločno obsoja zatiranje civilne družbe v Azerbajdžanu, ki je brez primere; znova izraža globoko zaskrbljenost zaradi usode stanovskih kolegov zaprtih ljudi, ki so sicer še svobodni, vendar zoper njih potekajo kazenske preiskave, zlasti zato, ker zagovorniki človekovih pravic ter domače in mednarodne nevladne organizacije poročajo o domnevnih izmišljenih obtožbah zoper politike, aktiviste in novinarje; poziva azerbajdžanske oblasti, naj preprečijo selektiven kazenski pregon in zapiranje novinarjev, zagovornikov človekovih pravic in drugih, ki so kritični do vlade, ter naj zagotovijo, da bodo vsi pridržani, tudi novinarji, politični aktivisti in aktivisti civilne družbe, uživali vse procesne pravice, zlasti dostop do odvetnika po lastni izbiri in stike z družinami, ter da bodo upoštevani standardi pravičnega sojenja;
 4. pozdravlja, da so azerbajdžanske oblasti evropski zdravniški ekipi dovolile obisk Lejle in Arifa Junusa, ter poziva k njuni osvoboditvi, tudi iz humanitarnih razlogov; opozarja na razmere, v katerih so zaprti Lejla in Arif Junus ter Intigam Alijev, zaradi katerih se je njihovo zdravje močno poslabšalo in ki bodo morda imele smrtonosne posledice; poziva azerbajdžanske oblasti, naj evropski zdravstveni ekipi dovolijo pregledati Initigama Alijeva in zagotovijo, da bodo vsi zaporniki dobili ustrezno zdravstveno nego, ko jo bodo potrebovali;

Četrtek, 10. september 2015

5. poziva k hitri preiskavi smrti novinarja in predsednika Inštituta za svobodo in varnost novinarjev Rasima Alijeva; je zaskrbljen zaradi obtožb skupine novinarjev, da je Rasim Alijev umrl, ker mu zdravniki, ki so mu bili dodeljeni v bolnišnici, niso nudili ustrezne zdravstvene pomoči;
6. opozarja oblasti v Azerbajdžanu, da je blaginja prebivalstva, ki vključuje tudi spoštovanje pravic in svoboščin, bistven gradnik trajnostne gospodarske rasti;
7. poziva Azerbajdžan, naj spoštuje in izvaja svoje zaveze, ki jih je sprejel kot član Sveta Evrope; znova poziva azerbajdžanske oblasti, naj spoštujejo vse sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice, ki zadevajo Azerbajdžan; poziva k spoštovanju sodbe z dne 16. junija 2015 in vseh drugih sodb Evropskega sodišča za človekove pravice;
8. poziva azerbajdžansko vlado, naj v celoti izvaja priporočila beneške komisije Sveta Evrope in komisarja za človekove pravice ter sodeluje z njima in v posebnih postopkih OZN v zvezi z zagovorniki človekovih pravic, svobodo združevanja in miroljubnega zbiranja, svobodo izražanja ter arbitrarnim pridržanjem, da bi dopolnila svojo zakonodajo in prilagodila svojo prakso, da bosta popolnoma skladni z ugotovitvami strokovnjakov;
9. poziva azerbajdžansko vlado, naj nemudoma konča zatiranje civilne družbe in človekovih pravic, neodvisnim skupinam in aktivistom civilne družbe zagotovi delovanje brez nepotrebnih ovir ali strahu pred pregonom, tudi z razveljavitvijo zakonov, ki močno omejujejo civilno družbo, odmrzne bančne račune nevladnih skupin in njihovih voditeljev ter naj dovoli dostop do tujega financiranja;
10. obžaluje nadaljnje ukrepe, ki jih je azerbajdžanska vlada sprejela za zaježitev stikov med skupinami civilne družbe, mladinskimi aktivisti ter intelektualci iz Armenije in Azerbajdžana, saj so prav ti stiki zelo pomembni za odpravo dolgotrajnih sovražnosti med državama; ob tem znova opozarja na pomembno delo, ki ga na tem področju opravljata Lejla in Arif Junus;
11. poziva azerbajdžanske oblasti, naj spoštujejo svobodo tiska in medijev, tako v zakonodaji kot v praksi, tako v spletu kot drugje, naj zagotovi svobodo izražanja v skladu z mednarodnimi standardi in naj preneha cenzuriranje medijskih hiš pri kritiziranju vlade;
12. je izredno zaskrbljen nad razmerami lezbijk, gejev, biseksualcev, transseksualcev in interseksualcev v Azerbajdžanu; odločno obsoja politični sovražni govor zoper to skupnost, ki prihaja z najvišjih ravni; poziva azerbajdžansko vlado, naj preneha ovirati in ustrahovati zagovornike človekovih pravic, ki se zavzemajo za pravice lezbijk, gejev, biseksualcev, transseksualcev in interseksualcev;
13. poudarja pomen resnega in vzajemno spoštljivega dialoga med EU in vlado Azerbajdžana, opozicijskimi silami in civilno družbo;
14. ponavlja stališče, da je treba pogajanja o sporazumu o strateškem partnerstvu z Azerbajdžanom nemudoma ustaviti, dokler vlada ne sprejme konkretnih ukrepov za spodbujanje spoštovanja univerzalnih človekovih pravic;
15. poziva Svet, Komisijo in Evropsko službo za zunanje delovanje, naj strogo izvajajo načelo „več za več“ s posebnim poudarkom na razmerah zagovornikov človekovih pravic, v skladu s smernicami EU glede zagovornikov človekovih pravic, neodvisnosti sodstva, demokratičnih reform in temeljnih pravic in svoboščin ter naj jasno določi posledice zaostajanja z reformami; poziva Komisijo, naj zaradi omenjenih incidentov, v katerih so bili zagovorniki človekovih pravic tarče napadov zaradi dokumentiranja kršitev človekovih pravic v Azerbajdžanu, pregleda in po potrebi začasno ustavi vse financiranje, ki ni povezano s človekovimi pravicami, civilno družbo in sodelovanjem med ljudmi na lokalni ravni in ga je Azerbajdžan prejel prek evropskega instrumenta sosedstva; poziva Komisijo in države članice EU, naj ohranijo financiranje za stike med ljudmi in sodelovanje med njimi na področjih, kot so civilna družba, izobraževanje in akademski krogi ter izmenjava mladih in študentov;

Četrtek, 10. september 2015

16. poziva Svet, Komisijo in visoko predstavnico/podpredsednico, naj se odločno in enotno odzovejo na zatiranje v Azerbajdžanu ter dajo jasno vedeti, da so trenutne razmere popolnoma nesprejemljive in ne smejo postati del vsakdanjika, dokler vlada ne izpusti vseh, ki so zaprti na podlagi političnih obtožb, in ustavi zatiranje neodvisnih skupin civilne družbe;
 17. poziva evropska podjetja, ki poslujejo v Azerbajdžanu, naj odkrito zahtevajo visoke standarde človekovih pravic ter sprejmejo visoke standarde socialne odgovornosti svojih družb, pri tem pa upoštevajo, kako njihova dejanja vplivajo na stanje človekovih pravic v tej državi;
 18. obžaluje, da dialog o človekovih pravicah med EU in Azerbajdžanom za zdaj ni prinesel bistvenega napredka glede človekovih pravic v tej državi; poziva Evropsko službo za zunanje delovanje, naj dialog pospeši, da bo uspešnejši in usmerjen k doseganju rezultatov, in naj redno poroča Parlamentu;
 19. poziva organe EU, naj temeljito preiščejo obtožbe o korupciji zoper predsednika Alijeva in člane njegove družine, ki jo je razkrila raziskovalna novinarka Hadidža Ismajlova;
 20. poziva Svet, naj ne dovoli dvojnih standardov glede držav vzhodnega partnerstva in v zvezi s tem premisli o usmerjenih sankcijah in prepovedi izdajanja vizumov za vse politike, uradnike in sodnike, udeležene v politično motiviranih pregonih;
 21. poziva azerbajdžanske oblasti, naj sodelujejo s predstavniki regionalnih organizacij, kot sta Svet Evrope in OVSE, in jim olajšajo obiske; močno obžaluje odločitev azerbajdžanskih oblasti, da zaprejo urade OVSE v Bakuju;
 22. je seznanjen, da so neodvisni opazovalci volitev, tudi dolgoročna misija OVSE za opazovanje volitev, in nacionalni opazovalci ugotovili hude kršitve volilnih standardov v Azerbajdžanu pri vseh predsedniških in parlamentarnih volitvah, začevši s predsedniškimi volitvami oktobra 2003; je resno zaskrbljen, ali bodo sedanje razmere omogočile svobodne in poštene volitve 1. novembra 2015, saj so voditelji opozicijskih strank zaprti, mediji in novinarji ne smejo delovati svobodno in brez omejitev, vlada pa vzdušje strahu;
 23. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice, naj volitev za zdaj ne opazujejo; ugotavlja, da je trenutno v teku misija Urada za demokratične institucije in človekove pravice in da bi bilo izjemno pomembno poznati njegovo analizo razmer v državi;
 24. želi opomniti na svojo odločitev, da bo v Azerbajdžan poslal delegacijo Evropskega parlamenta, in poudarja, da je pomembno to delegacijo poslati karseda hitro, da bo lahko vzpostavila dialog z azerbajdžanskimi oblastmi o spornih vprašanjih, kot so človekove pravice in konflikt v Gorskem Karabahu;
 25. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Evropski službi za zunanje delovanje, Evropskemu svetu, Komisiji, vladi in parlamentu Republike Azerbajdžan, Svetu Evrope, Organizaciji za varnost in sodelovanje v Evropi in Svetu Združenih narodov za človekove pravice.
-